

E 461

Extrablatt

zum

Amtsblatte der Königl. Litthauischen Regierung No. 45.

Gumbinnen, den 9ten November 1814.

Publikandum

gegen

den Kindermord und gegen die Verheimlichung der Schwangerschaft
und Niederkunft.

Dzwieszczenie

przeciwko

Dzieci = Zabojstwu, przeciwko Zataieniu Brzemiennosci i przeciwko
tajemnemu Porodzeniu.

Apfakimas

priesi

Kudikiu Muzawinnima ir Paslepimma Nestummo ir Pagindimmo.

Seite

Seine Königl. Majestät von Preußen u. Unser allergnädigster Herr, haben in dem Allgemeinen Landrechte für die Preuß. Staaten nicht nur die Strafen wider die Uebertreter der Gesetze bestimmt, sondern Ihre landeväterliche Absicht gehet auch vorzüglich dahin, durch weise Veranstellungen und Warnungen Verbrechen zu verhüten und von Ihren getreuen Unterthanen die unglücklichen Folgen abzuwenden, welche bei den Bestrafungen unvermeidlich sind. Kirchen und Schullehrer lassen keine Gelegenheit aus der Acht, die ihnen Anvertrauten zur Tugend zu ermahnen. Da ihnen jedoch nicht überall Gehör gegeben wird, so sind Strafen zur Erhaltung der Ruhe, Ordnung und Sicherheit im Staat: notwendig.

Der Kindermord, dieses schreckliche Verbrechen, welches alle natürlichen und menschlichen Empfindungen empört, an einem unschuldigen, wehrlosen Geschöpfe ausgeübt und nur zu oft durch unzeitige Furcht vor Mangel und Schande veranlaßt wird, hat Sr. Königl. Majestät vorzügliche Aufmerksamkeit erregt und es ist, damit Niemand sich mit der Unwissenheit entschuldigen möge,

die

Postanowiając karę przeciwko przestępcom Praw krajowych Najjaśniejszy Król Pruski Pan nasz miłoścący wshyskie swoje Wzyski ojcowskie i starania na to obraca, aby oddać od wiernych swych Poddanych owe niebezpieczne skutki które z popełnionego przestępstwa wynikać mogą. Naw. wiele kościoł i szkółni opuszczając nie będą sposobu zachęcenia do Cnoty tych którzy im powierzone: gdy iednak lud nie wstydzie do ich stosuie się nauk i przestrog, więc porzeka postanowić karę w celu utrzymywania porządku i bezpieczeństwa.

Dzieci: Zabójstwo wyprzemysł, ta nieludzkość nad niewinnym i bezbronnym stworzeniem, ten straszliwy Grzech: który wshyskie ludzkie uczucia zaburza a często dla niedostatków wyżywienia i wstydzie następuje: wshysko to ściągając uwagę Jego Królewskiej Mości: nakazał więc Wyciąg sporządzić z Praw krajowych dla przestrog i starania występców i ten Wyciąg

udzie:

Wieszpats Prusū Karalus 2c. māsūmaloningiausas Ponas, tiesfane tiktai Korawones priesz Perzengtojus Jitaymū isdawē, bet tuju kaip Jemes Temo Mielis ypaczy ant to eina; per sivesus Jitaymus ir Graudenimus, Nusidejimus pertrukdyti, ir nū tuju wiernū Pado nū isktadingus Sakimūš nūkreipiti, karę pri Pakorawojimū ne isjwengiamū yra. Bajnyčū bep Szūles: Motyrojei te ne praleida nei Koki Szesa, tus jiems ant Motinimmo palecawatus ant Robaznysses pagraudenti — alle tad ir fittuju ne wissur klausomā yra; tai yra Korawones deley Jszlalkymo Pakajaus, Dewado ir Twirtybes Jemēje rikalingas.

Kudikiū Mujawinimmas, šis bjaurus Nusidejimas, karsai Jmogaus Dūma Szarpuleis imma, kūs tokiam nekaltam, asijinti negalinčiam Kudikiui, tankei deley Baimes, Ubagysses ir Gedos nūsidūda, yra māsū Wiespates Karalaus didjauš Apšdabojimo Urnā pajudines ir kadangi ney wienas šū Rezinojimū isskalteru, tai yra Palepimmas isjdotas, tad tie Jitaymai, deley Apšū

die Veranstaltung getroffen worden, daß ein Auszug der wegen Verhütung und Bestrafung dieses Verbrechens ergangenen Befehle so allgemein als möglich bekannt gemacht werden soll.

Jede ausser der Ehe geschwängerte Frauensperson ist dafür allein nach den Landesgesetzen nicht strafbar, es darf ihr über ihre Schwachheit, bei nachdrücklicher Abndung, kein Vorwurf gemacht und ihr nirgends ein Unterscheidungszeichen beigelegt werden, welches auf ihren Fall die geringste Beziehung haben oder ihrem guten Namen und weitem Fortkommen in der Welt nachtheilig seyn könnte.

Von demjenigen, durch den sie Mutter wird, hat sie nach den Gesetzen kräftige Unterstützung für sich und das Kind nach Verschiedenheit der Fälle zu erwarten und darf sie sich nur deshalb in den Gerichten zur näheren Anweisung melden, wenn ein gültliches aussergerichtliches Abkommen nicht Platz greifen sollte. Dagegen muß eine solche Frauensperson, so lieb ihr das Leben, die Ehre und ihre Freiheit ist, nachstehende Vorschriften aufs genaueste beobachten.

Die:

udzielić do pomśechney iŝe możności wiadomości.

Jadna Białogłowa za to kara-
na być nie ma, kiedy w bez-
nym stanie wciąż zachodzi; nie-
winien też nikt zarzucać jej tę sta-
ność i żadnych nieokazywać znaków
dla roznięcia takiej osoby od in-
nych niewiast, owsem ohraniać
jej dobrego imienia dla naszego
posunięcia się w świecie pod karą
surową.

Ob tego, przez którego wciąż
zastała, ma ona się spodziewać po-
dług Praw wyzywienia tak dla sie-
bie jako i dziecięcia, powinna się
tylko o to upominać w Sądach,
ieśli dobrowolna niezastała zgodą.
Z drugiey strony takowa Biało-
głowa do następujących przepisów
iako najsćisley stosować się powin-
na, jeżeli jej mile jest życie, sława
i wolność.

Nie:

Apšišaugojimė, ir Paforavojimo
šo Rusšjengimo, Koznam wiėnam
kaip tiktai galiuą apreikšyti būdū.

Kożna wiėna nė Wenczawony-
skėš Sėdne prigulėta Merga, yra
uį tai pagal Žėmėš Ištymus ne-
korotina, ir ne reikia dėley šioš
Silpnybėš, pri sunkos Korawonėš.
Jejei šitta Rusšidawima, uį Ištia
mėsti, arba dėley šo jeje komė pa-
ženktinti, per kurri jās gėras
Wardas, ir Pasšėkimas šjim
Swėte nepalaimingas būti gallėtu.

Nū to, per kurri jije Mory-
na pastoje, tur jiji pagal Išt-
tymus drūta Pagalba dėley jos ir
jos Rudytio ir jiji dėley to
tiktai te reite i Sude dėley Suda-
wadijimo susširastus, jėy be Sudo
tarp ju dweju Šutkimmas Wėtos
nerastū. Alle priesį tai ir tur
tokia Merga, taip kaip jiji jo-
Gywasti Garbe ir Walnybe
meilinga yra, šėkancjus Ištymus
to wiėniaussei pilnawoti.

Zoo

Diejenige, welche sich eines außer der Ehe gepflogenen Beischlafs mit einer Mannsperson bewußt ist, muß auf ihre körperliche Beschaffenheit genau Acht geben und sobald sie das allergeringste Unge- wöhnliche wahrnimmt, nicht allein demjenigen, der sie in diese Umstän- de wahrscheinlich versetzt hat, son- dern auch ihren Eltern oder ihrem Vormunde oder einer Hebamme oder einem Geburtshelfer oder einer andern ehrbaren Frau, welche selbst Kinder gehabt hat, davon Nachricht geben und sich sowohl während der Schwangerschaft, als bei der Ge- burt nach den Anweisungen dieser Personen u. Erhaltung ihrer Leb- besfrucht aufs genaueste achten.

Thut sie dies nicht und es ge- schiehet dem Kinde durch Thun oder Lassen Leid, so hat die Mutter, je nachdem es vorsätzlich oder nur durch Schuld geschiehet, das Kind aber beim Leben bleibt oder nicht, öffentliche Hinrichtung mit dem Schwerdt, Straupenschlag, lebens- mierlige oder vieljährige Zuchthaus- strafe zu erwarten. Bringet sie ein lebendiges Kind zur Welt, und er- hält dessen Leben durch ihre mütter- liche Pflege, so wird sie von aller Strafe der verheimlichten Schwan- gerschaft und Niederkunft frei. **FF**
aber

Niewiaſty, które się wdały z Mezczyznami, powinny mieć baczo- ność na siebie samych, a storo spostrzegą co nadzwyczajnego, nie tylko temu, który ich w takowym postawił stanie, ale i Rodzicom' albo Opiekunom lub Babce lub in- ney uczciwey Bialoglowie, która sama już Dzieci spłodziła, maig udzielać wiadomość i podług ich nauczzenia ściśle się rzadzić koncem utrzymywania Płodu.

Jeżeli Bialogłowa tego nieur- czyni a Dziecię bądź przez uczynki bądź przez neidbakstwo do jakowey przynwiedzie szkody, Marka mie- czem ma bydź traconą, albo roz- ganić więzioną albo do Zuchthauzu na całe życie szazaną albo też na wiolelne więzienie osadzoną. Jeżeli ona żyjące Dziecię urodzi i takowe przy życiu zachowa przez macierzynskie staranie, tedy ona wolna iest ob- wśelkietey kary, która na zataienie Brzemienności i spłodzenie tajemne postanowiona. Jeżeli zaś Płod nie- wcześny albo nie żywy na świat wydaie

Tokié kurri uźdrausko Suszē- jimo sū Wyrit' prisiſauczēs, tur ant jojos, Kūno Apſimainimo la- bay daboti, ir kad jiji toki ir mentauſi Nepapracinma paſaucje, ne tikrai taji, tam, per kurri jiji nēſzje paſtojusi, bet ir jojos Zē- wams, Apėkunui. Senajei arba ir kittaſi Pagindymo Gelbėtojai, ar- ba nobaznai Moteriſzkei kurri pat- ti Kudikiſi perleiduſi, tojau Zinne dūti ir paſakyti, ir Nēſzje bebū- dama, arba pri Pagindymo, pa- gal Pamokinimā ſzū Zmonū paſ- ſielgti, ir ta Kuniszka Waissū ko rūpeſtingauſei iſzlaikyti.

Kad jije ne taip daro, o ta Kudi- ki per Morą arba per Meispidi- ma Pamokinimū mūrotyje; tai tur- ta Motyna, butent, ar jiji tyejo- miſ, arba tikrai sū jōs Kaltybe paſtkadijo, ar Kudikiſi gynyſ iſzleka ar ne, matomay sū Kardū nažu- dyta buti arba anjina Cuktūzēs Apkalėjima ſulaukti. Jei jiji gy- wa Kudiki pagimda ir ſojo Gywa- ſti per Motiniſkā Proce iſzlaiko, tai jiji nū Korawonēs deley Paſtē- pimo Nēſzjosbuwimo, ir Pagin- dymo walna paſtoje. Alle jey jōs Kūno Waissū ne Gėſū arba ne gynyſ

aber die Frucht unzeitig oder todt zur Welt gekommen, oder bald nach der Geburt verstorben, so darf die Mutter, bei der nachdrücklichsten Abhandlung, das Kind nicht wegschaffen oder verheimlichen, sondern sie muß dafür sorgen, daß selbiges der Obrigkeit auf Erfordern vorgezeigt werden könne.

Jede Mannsperson, die sich eines unerlaubten Umgangs mit einer Frauensperson bewußt ist, muß auf die Folgen desselben aufmerksam seyn. Sobald der Schwängerer eine Schwangerschaft vermuthet, muß er die Geschwächte zur gesellschaftlichen Entdeckung vermögen, und wenn solches von ihr nicht geschieht, diese Entdeckung, bei Vermeidung nachdrücklichster Festungs- oder Gefängnißstrafe, selbst bewirken. Hat er die Geschwächte zum Kindermorde angereizt, so soll er mit dem Schwerdt hingerichtet werden.

Eltern, besonders die Mutter oder die an deren Stelle tritt, die Dienstherrschaften, die Hausbedienten, welche über das weibliche Geschlecht die Aufsicht haben, imgleichen die Haus- und Stubenmischerinnen, bei welcher ledige Weibspersonen sich aufhalten, müssen auf die einer Schwangerschaft verdächtigen Personen genau Acht haben und sobald

mydale, albo też jeżeli porodzone dziecko zaraz po urodzeniu umiera, natenczas Matka pod karą surową niepowinna dziecko oddać albo takowe zataić owsem o to starać się ma, ażeby na żądanie Zwierzchności dziecko pokazanem bydź mogło.

Mezcyzna, który w niepozwo-
nym obcowaniu z Białogłową żyje,
ma także dawać baczenie na skutki
podobnego obcowania. Skoro on
spozstrzeże, że niemiasła którą obco-
wał jest wciąż, powinien ją na-
mowić do odkrycia stanu tego, a
jeżeli ona tego nieuczyni, powinien
to sam uczynić pod karą Zestunko-
wą i więzienia, jeżeliby zaś miał
namowić białogłową do stracenia
dziecka, wtedy mieczem tracony
będzie.

Rodzice osobliwie Matka, albo
ci którzy iey miejsce zastępują,
Panstwa u których podobna nie-
wiasła służy, służy którym dź-
nad służyć powierzony, Ludzie
komornym uciekającym u których się
znajdują nieoznane osoby, mają
też mieć bacność na takie niewia-
sty które w podeyrzeniu są brze-
mienności a iak tylko podeyrzenie
są

gymś ant Swęto pareitu, arba
tojaū po Uzgimimo nuairtū, tai ne
tur Motyna sulaukdama didžos Ko-
rawones, ta Kubiki užsepti arba
pakawoti, bet jį tur už tai rūpini-
ti, kad šitoks Wierausybei pagal
Palepimma gal parodytas būti.

Kožnas Wyraś kūršai sū Mer-
ga uždrauskai susiejes žinios, tur
labai akylai ant jos dabrė.
Tojau tikrai Prigulėtajis Mestrum-
mą pajauče, tai tur jįsai ta nū-
jo nešče pastojusę, ant Aisi-
pazinimo pritalbėti, ir kad sije
neišsipazytū, sie jo Aprierimma
arba Supratimma, išvengdams
didde Pestūngo arba Apfallimo Ko-
rawone, pars iškelti. O, jeigu
jįsai butu, ta Prigulėtaję Kubiki
nujudyti pagūdes, tai bus dėley
to jįsai sū Kardu nutrochtas ir
korawotas.

Tėvai o ypaczej Motyna, ar-
ba tie kurie jos Mėtos šlow, arba
wiskoti Apžuretojei moterisžkos
Szejmynos, taipjau tos Butu bey
Stubu Samdytojes, pri kurru ne-
wėdušos Mergos laikos, tur ant
Mėškos galincju pastoti, labay
akylai daboti, ir kad Apšweišėjims
pasidangintu ta Mėščeje sū ger-
rū Pagraudenimū ant Išsipazinimo
pr

ihr Verdacht zunimmt, die Geschwächte durch gütliche Ermahnungen zum Geständnisse bringen, bei beharrlichem Lügner aber den Vorgang der Obrigkeit zur weitem Verfügung anzeigen.

Wer dies unterläßt, verfällt in eine verhältnismäßige Gefängniß, Zuchthaus oder Festungsstrafe.

Wer sonst zum Kindermorde oder zur Verheimlichung der Schwangerschaft oder Geburt einer Frauensperson anreizt oder eines oder das andere begünstigt, wird mit dem Schwerdte hingerichtet, oder mit nachdrücklicher Leibesstrafe belegt.

Auch solchen Personen, welche mit der Geschwängerten in keiner besondern Verbindung stehen, lieget ob, dieselbe, wenn sie ihnen ihre Schwangerschaft anvertraut oder eingesehen, zu Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften anzunehmen. Nehmen sie wahr, daß die Geschwächte ihre Schwangerschaft auf eine gesetzwidrige Weise zu verheimlichen willens sey, so müssen sie solches ihren Eltern, Vormündern oder andern Personen, unter deren näheren Aufsicht sie sich befindet, oder auch der Obrigkeit ungesäumt anzeigen. Die unterlassene Beobachtung dieser Vorschriften soll mit einer dem Vergehen angemessenen

sie ich powiększy, wtedy powinni taką osobą do przyznania się dobrowolnie zachęcać a przy trwałym sprzeciwianiu się temu Zwieryżności o tym uczynić doniesienie.

Kto tego zaniedba, będzie karany więzieniem albo Cuchthauzem.

Kto taką niewiaścę do zatajenia brzemienności i porodzenia tajemnego alb do zabójstwa dziecięcia namowi lub podobne uczynki ułatwi, ten ma bydź karany mieczem lub ponieść znaczną karę cielesną.

Osoby nawet, które w żadnym związku z taką niewiaścą nie zostawaia, powinny, skoro iey brzemienność poznaią, upominać ią do ściślego zachowywania prawnych przepisow, a iesli pomiaruką ze niewiaścą brzemienność swoią przeciw prawom zataić usiłuić, powinny iey Rodzicom, Opiekunom albo innym osobom pod których ona zostaić dozorem, albo Zwieryżności o tym uczynić doniesienie. Zaniedbanie tego przepisu ma bydź proporcjonalnie więzieniem karane. Wskazywać im daney wiernie przypięć takow

prisenki, pir kiedo Nsfigimimo, tur szis Apeuriazjimas Wierausybei delei tolesno Palepimmo tojau apsakyti.

Każ tai nepilnawoję, ipiša i ūžpelnyta Kalejimmo Cukrujes arba Pęstungo Korawone.

Kad wiens Kubiki nujudyti, arba Nęstuma bey Pagimbyma užšępti wienai Mergai pagundo, ir wienam arba antram Nusidėjimui pagalbingas yra, bus su Kardū trojtas arba su sunkę Kuno Korawone mucytas.

Je tokieris Zmonems kurre su Nęšęjeje niekados ne užšęje, tai pojau prigul, kad jiji Nęšęrumma prisipajysta, šitta deley wierno Pilnawojimo pirm pranesjtu Istatymū gražausi pagrudenti. Jęygū jejei pajustu, kad toje Palšipnintoji jūs Nęštama toku uždraustu Bādū užšępti norętu; tai tur jejei, jos Tęwams, Apekūnams, arba kitemš Zmonęms, po kurrū Waldę jiji stow, arba ir Wierausybei netrūnkancęi apsakyti. Kaš šūs Palępimmus šne pilnawoja, bus pagal Pēlnā su Kallėjimū korawotas. Senosęš, kurrams, tokia ne Wenęjėwonyšęš Stōne prigullesa Merga passisa

Gefängnißstrafe geahndet werden. Hebammen, denen eine auffer der Ehe geschwängerte Person sich entdeckt und anvertraut, müssen sich derselben nach ihrer Instruktion treulich annehmen, sie mit Stimpf und Schonung behandeln und die ihnen gemachte Entdeckung bei Vermeidung schwerer Verantwortung solange verschweigen und geheim halten, als keine Gefahr eines von der Geschwächten an dem Kinde zu begehenden Verbrechens die Anzeige an die Obrigkeit notwendig macht. Eine gleiche Pflicht der Verschwiegenheit liegt auch allen andern Personen ob, denen die Geschwängerte sich entdeckt hat, so, daß sie die Schwangerschaft nur im höchsten Nothfalle und auch alsdann nur der Obrigkeit oder den Gerichten des Orts anzeigen dürfen.

Die Dorfgerichte auf dem Lande sind schuldig, wenn ihnen eine solche Anzeige geschieht, oder wenn sie selbst inne werden, daß eine unverehlichte Weibsperson am Orte ihre Schwangerschaft zu verbergen suche, solches dem Gerichtshalter, oder der Gerichtsobrigkeit selbst bei nachdrücklicher Abmündung sofort zu melden, damit die Sache näher untersucht und zur Verhütung eines besorglichen Verbrechens die

wa, powolnie się z nią obchodzić a powierzenie się podobney osoby pod ciężką odpowiedzialnością poty z zamilczeniu zachowywać, poki dla niebezpieczeństwa tracenia dziecka nie potrzeba Zwiernościom uczynić doniesienie. Rowne zamilczenie wshyby ci zachowywać powinni którzy takowa osoba się powierzy, a zatem brzemiennosc niewiasty tylko w potrzebnym zdarzeniu i iedynie tylko Zwiernościom miejscowym doniesioną bydź powinna.

Sady wieście, to jest Sotrysi i kawnicy powinny, skoro im takowy przypadek doniesiony będzie, albo jeśli się sami dowiedzą, że nieozieniona osoba brzemiennosc swoia zataić usiłuje, takowy przypadek bezwlocznie zaraportować Sedziemu lub też Jurisdikcyi sądowej o to pod karą ciężką, w celu by ta rzecz daley wyindagowana bydź mogła.

Sady

kos, im jas pagal ta joms is dora Pamotnima wiernai prisiuntis, jeje mandagei su Egedjima apdaboti, ir ta juu Aptierimma pri sunkos Korawones taip ilgai uztyleti, ir neiskelti, kolei nei tiokios Prycjos neranda, deley Gywastes Rudikio arba so Isjlaikimo Sudui Apsakyma isjduiti. Erius Pawynastis ir kitu Zmōnu yra, kurrems ta Pasunkintoji jos Resztumma prisipazysta, bet ir tik tai diddjoj Bedoj te reite Wyrausybei Apsakyma praneszti.

Kieme Szaltybei yra kakti, kad jiems Apsakymas pranesztas tampa, arba kad ir jejei patis apytrineje, kad toke ne Wencjėwonystės Stone effanti Moteriszte jas Resztumma paslepti weize, tojau sunkos Korawones wengdani Wietos Sudui zinne dūti, kad fittas Dallykas tojau ko aiskauisei iszweisdetas, ir fittokū Bādū sunkūs Ruszjengimas nukreiptas būtu.

Koz

die nöthigen Anstalten getroffen wer-
den können.

Jedermann hat sich also nach
diesen Vorschriften der Befehle sorg-
fältig zu achten und vor Schaden
und Nachtheil zu hüten.

Berlin, den 14ten April 1794.

Każdy powinien być rzadzić po-
dług tegoż przepisu i strzeż ob się
nie oddać.

w Berlinie, dnia 14go Kwie-
tnia 1794 roku.

Kojnas wienš tur, pagal šis
Įstatymo Parafimus rupešingai
elgris ir, Įskaidos bei Rezejstes
saugotis.

Berlinėje, dn. 14jo Kwitna
1794.

Ms. 296340-10